

“Mir Cəlal. Biblioqrafiya”-sı və “Mir Cəlalin milli idealları” kitablarının təqdimatı olub

Aprelin 30-da XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, istedadlı ədib, professor Mir Cəlal Paşayevin anadan olmasının 110 illiyi münasibətilə Mədəniyyət Nazirliyi və Milli Kitabxana tərəfindən nəşr olunmuş “Mir Cəlal. Biblioqrafiya”, Nizami Cəfərovun “Mir Cəlalin milli idealları” kitablarının və “Mir Cəlal-110” elektron məlumat bazasının təqdimatı keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanasında təşkil olunan tədbirdə Milli Məclisin deputatları, tanınmış elm və mədəniyyət xadimləri iştirak ediblər.

Milli Kitabxananın direktoru, professor Kərim Təhirov bildirib ki, ədibin 110 illik yubileyi münasibətilə nəşr olunmuş “Mir Cəlal. Biblioqrafiya”-sında görkəmli yazıçının həyat və yaradıcılığına aid zəngin materiallar, habelə onun dünyanın ən zəngin kitabxanalarında mühafizə olunan nəşrləri öz əksini tapıb.

Diqqətə çatdırılıb ki, ikinci dəfə çap olunan biblioqrafiyanın layihə rəhbəri mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, “Ön söz” müəllifi xalq yazıçısı Elçindir.

Sonra tədbir iştirakçıları Mir Cəlalin ömür yolundan və zəngin yaradıcılığından bəhs edən filmə baxıblar. Filmə ədibin yaradıcılığı 3 istiqamət üzrə - elmi, pedaqoji və yazıçı kimi işıqlandırılıb.

Yazıçının 100 illiyi ilə bağlı UNESCO-nun baş qərarğahında keçirilən möhtəşəm tədbiri xatırladan mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev deyib ki, XX əsrin ədəbi-elmi fikrinin korifeylərindən sayılan Mir Cəlal Paşayev çağdaş Azərbaycan tarixində ədəbiyyatşünas-nəzəriyyəçi alim kimi də müstəsna və özünəməxsus yer tutub.

Nazir deyib ki, ilk biblioqrafiyanın çapından ötən 12 il ərzində, görkəmli ədiblə bağlı kifayət qədər əlavə materialların çap olunduğunu nəzərə alan Milli Kitabxana yazıçının anadan olmasının 110 illiyi münasibətilə “Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri” seriyasından daha mükəmməl və fundamental biblioqrafiya hazırlayıb. Oxuculara təqdim olunan bu biblioqrafiya daha da təkmilləşdirilib, yeni bölmələr və yarımbölmələr əlavə edilib. Burada ilk dəfə verilmiş “Mir Cəlalin əsərləri dünya kitabxanalarında” bölməsində toplanan sənədlər ölməz sənətkarın irsinin bütün dünyada geniş yayılmasının əyani sübutudur.

Əbülfəs Qarayev söyləyib ki, Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən başlanılan “Azərbaycan Kitabının Dünyada Tanındılması” layihəsi çərçivəsində Mir Cəlal Paşayevin “Bir gəncin manifesti” romanı və “Füzuli sənətkarlığı” əsəri Türkiyədə çap olunub. Çıxışının sonunda nazir Mir Cəlalin 1950-ci ildə Çexiya-

da çex dilində işıq üzü görən “Bir gəncin manifesti” romanının bərpa olunmuş nüsxəsini ədibin oğlu, ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayevə təqdim edib. Qeyd edilib ki, bu, yazıçının rus dilindən sonra xarici dillə tərcümə olunmuş ilk əsəridir.

Akademik Nizami Cəfərovun “Mir Cəlalin milli idealları” kitabının da ədibin irsinin daha geniş şəkildə öyrənilməsinə dəyərli töhfə olduğunu deyən Ə.Qarayev belə əsərlərin çapını həm ədəbiyyatımıza, həm də ədəbiyyatşünaslığımıza ən gözəl xidmət adlandırıb.

Tədbirdə “Mir Cəlal. Biblioqrafiya”-sının “Ön söz” müəllifi, xalq yazıçısı Elçin Əfəndiyev ədibi həm yazıçı, həm də ədəbiyyatşünas alim kimi xarakterizə edərək onun əsərlərinin ədəbiyaşarlığından söz açıb.

“Mir Cəlal müəllimi ilk dəfə nə zaman gördüyüm yadıma gəlmir, amma onu bir müəllim, bir professor kimi kəşf etdiyim gün dəqiq yadımdadır və heç zaman da yadımdan çıxmıyacaq: 1 sentyabr 1960-cı il. Mir Cəlal müəllim qələmini iki istiqamətdə sınayıb - bədii ədəbiyyat və ədəbiyyatşünaslıq. O, hər iki sahədə böyük uğur qazanaraq, bunlar arasında çox gözəl vəhdət yaratmışdı. Bu, heç də hər istedadlı adama nəşib olan xoşbəxtlik deyil. Mir Cəlal müəllim nə qədər böyük yazıçı, nasirdirsə, o qədər də böyük ədəbiyyatşünasdır.

O, xoşbəxt bir yazıçıdır. Ona görə ki, bütün yaradıcılığı sovet dövrünə düşməsinə baxmayaraq, əsərləri bu gün də aktualdır, sevilə-sevilə oxunur. Mir Cəlal müəllim tədqiqatçı, ədəbiyyatşünas kimi ideologiyaya yox, elmə xidmət edib”, - deyə xalq yazıçısı vurğulayıb.

“Mir Cəlal. Biblioqrafiya”-sının birinci və ikinci nəşrlərinə “Ön söz” yazdığını söyləyən Elçin Əfəndiyev deyib ki, bu biblioqrafiya get-gedə böyüyür. Ona görə ki, o, bir yazıçı kimi yaşayır. Onun yaradıcılığı haqqında əsərlər, məqalələr yazılır, tədqiq olunur. Nə qədər Azərbaycan ədəbiyyatı var, Mir Cəlal müəllim yaşayacaq və hər zaman sevilə-sevilə oxunacaq.

Akademik Nizami Cəfərovun “Mir Cəlalin milli idealları” kitabını ədibin irsinin araşdırılması və tədqiqi baxımından yüksək qiymətləndirən xalq yazıçısı bu işdə əməyi olan hər kəsə təşəkkürünü bildirib.

Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov böyük ziyalı haqqında söz deməyin çox böyük şərəf olduğunu, bu cür şəxsiyyətimizin olması ilə fəxr etdiyini söyləyib. O qeyd edib ki, “Dirilən adam”, “Bir gəncin manifesti”, “Açıq kitab”, “Yaşadılarım”, “Təzə şəhər” romanları, “İnsanlığın fəlsəfəsi”, “Təzə toyun nəzakət qaydaları”, “Vicdan mühakiməsi”, “Anket Anketov”, “Şərbət” və

digər hekayələri ilə görkəmli nasir kimi Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində öz layiqli və şərəfli yerini tutub. Ədib, eyni zamanda, ömrünün sonundakı dərslər dediyi Bakı Dövlət Universitetində (BDU) elmi-pedagoji fəaliyyətlə məşğul olub, XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatında, elmində müstəsna xidmətlər göstərib.

BDU-nun rektoru, akademik Abel Məhərrəmov çıxış edərək söyləyib ki, XX əsrdə ədəbi fikirdə öz sözünü demək heç də asan deyildi. Mir Cəlal məhz sözünü deyən böyük yazıçılardan olub. Özünəməxsus yaradıcı keyfiyyəti ilə seçilən yazıçı Azərbaycan ədəbiyyatında roman janrına yeni nəfəs gətirməklə bu sahədə özünəməxsus məktəb yaradıb. Ədibin əsərlərində irəliləyən ideyalar bu günümüz üçün də kifayət qədər aktualdır. Onun həm elmi, həm də bədii yaradıcılığı tədqiqat mövzuları olaraq daim diqqətdədir və araşdırılır.

Milli Məclisin deputatı, akademik Nizami Cəfərov bildirib ki, hər iki kitabın ərəşəyə gəlməsi alimin yaradıcılığına verilən ən ali dəyərlərdən biridir: “Təqdimatına toplaşdığımız hər iki kitab elmi-tədqiqat obyekti kimi alimin irisinin araşdırılmasında vacib mənbələrdən hesab edilir. Mir Cəlal Paşayev alim kimi tələbələrinə böyük dəstək olub, qaçığı göstərib. Onun haqqında yazanda, ilk növbədə, insanın gözündə onun oriyentasiyası, səs tembrli canları. Mir Cəlalin yaradıcılığı şəxsiyyətini tamamlayırdı. Təvazökar yaradıcılığa və xarakterə malik olan böyük alim hər zaman özünün xeyirxahlığı və insanpərvərliyi ilə ətrafdakıların sevimlisinə çevrilir. O, nə qədər təvazökar, sakit alim təəssüratı bağışlasa da, yaradıcılığı olduqca peşəkar və şedevr idi. Mir Cəlal yaradıcılığı bu gün bütün dünyada təbliğ və tədqiq olunur”.

Xalq şairləri Fikrət Qoca, Nəriman Həsənzadə, akademik Vəsim Məmmədliyəv, professorlar Təhsin Mütəllibov və Buludxan Xəlilov çıxış edərək böyük ədəbin zəngin yaradıcılığından danışaraq, onunla bağlı xatirələrini bölüşüblər.

Sonra “Mir Cəlal-110” elektron məlumat bazasının təqdimatı olub.

Alimin ailəsi adından oğlu, ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev çıxış edərək belə bir tədbirin ərəşəyə gəlməsində əməyi keçən hər kəsə təşəkkürünü bildirib. Atasının xatirəsinə göstərilən ehtiramdan məmnunluğunu ifadə edən Hafiz Paşayev, vaxtilə alimin tələbəsi olan insanları bir arada görməkdən məmnunluğunu ifadə edib. O, atası ilə bağlı xatirələrini bölüşərək yaradıcılığında söz açıb, Mir Cəlal Paşayevin yaradıcılığının gələcək nəsillər üçün də örnək olduğunu vurğulayıb.